

«Βουλγαρία - Ρουμανία. Οικονομικές - Κοινωνικές - Πολιτικές Εξελίξεις. Νοέμβριος 2010.»

Της Πέννυ Κονιτσιώτη
Επιστημονικής Συνεργάτη του ΕΚΕΜ

Βουλγαρία

Πολιτικά

Ο Πρωθυπουργός της Ρωσίας, Vladimir Putin, αναχώρησε από τη Σόφια στα μέσα Νοεμβρίου 2010 με δύο διπλωματικά δώρα: τη συμφωνία εξαγωγής αερίου της Gazprom από τη χώρα του και ένα κουτάβι που του χάρισε ο Βούλγαρος ομόλογός του, Boiko Borisov. Νωρίτερα, ο Alexei Miller, Διευθύνων Σύμβουλος της Gazprom, και η Maya Hirstova, Εκτελεστική Διευθύντρια, της ΒΕΗ (Bulgarian Energy Holding), υπέγραψαν τη συμφωνία κοινής προσπάθειας υλοποίησης της βουλγαρικής επέκτασης του South Stream, προκειμένου ο αγωγός να προμηθεύει ρωσικό αέριο στην Ευρώπη, τη Μαύρη Θάλασσα και τα Βαλκάνια. Τόσο η Gazprom όσο η ΒΕΗ θα κατέχουν έκαστη 50% της κατασκευής, η οποία πρόκειται να ξεκινήσει το 2013. Όπως ανέφερε ο κ. Putin, «*προτείναμε την κατασκευή ενός συστήματος αγωγού απευθείας από το έδαφος της Ρωσίας σε αυτό της Βουλγαρίας που θα διασφαλίζει σταθερή προμήθεια ενέργειας στη Βουλγαρία και τη Νότια Ευρώπη, εκμηδενίζοντας και αποτρέποντας οιοδήποτε ρίσκο κατά τη μεταφορά*». Ο αγωγός αναμένεται να μεταφέρει ετησίως μεταξύ 30 και 63 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων Ρωσικού αερίου, τη στιγμή που αυτή τη στιγμή η Βουλγαρία μεταφέρει 17 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα αερίου στους Βαλκάνιους γείτονές της¹. Το έργο της κατασκευής του αγωγού αερίου South Stream ίσως ξεκινήσει τέσσερις μήνες πριν από το χρονοδιάγραμμα, χάρη στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη Βουλγαρία, όπως δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Gazprom, Alexey Miller στη Σόφια το Σάββατο. Ο κ. Miller, ο οποίος συνόδευσε το Ρώσο πρωθυπουργό Putin στις συνομιλίες υψηλού επιπέδου με την κυβέρνηση Borisov στη Σόφια όπου υπεγράφη από τις δύο πλευρές μια συμφωνία για την ίδρυση μιας κοινής επιχείρησης για το βουλγαρικό τμήμα του South Stream, προέβη στη δήλωση αυτή μεταξύ αστείου και σοβαρού. Ο επικεφαλής της Gazprom ανακοίνωσε ότι «*το Διοικητικό Συμβούλιο της κοινής επιχείρησης, που ονομάζεται South Stream AD, η οποία θα αναλάβει την κατασκευή και τη λειτουργία του South Stream στο βουλγαρικό έδαφος, θα περιλαμβάνει τρεις Βούλγαρους και δύο Ρώσους, ενώ ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου θα είναι Βούλγαρος*»².

¹ Zhelev V. 15/11/2010. «*Putin leaves Bulgaria with a gas deal and a new puppy*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://euobserver.com>

² 15/11/2010. «*Βουλγαρία: Ίσως ξεκινήσει τέσσερις μήνες νωρίτερα το South Stream*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Κοινωνικά-Επιχειρηματικά

Ο Christofor Pavlov, επικεφαλής οικονομολόγος της UniCredit Bulbank, εξέφρασε την άποψη ότι «η αγορά ακινήτων δεν έχει ισορροπήσει ακόμη», ενώ εξέφρασε την προσδοκία ότι «πριν σταθεροποιηθεί, είναι πιθανό να υπάρξει μια μείωση 5% στις τιμές των ακινήτων», όπως ανέφερε η εφημερίδα Pari. «Αυτήν την περίοδο οι πελάτες μπορούν να διαπραγματευτούν μέχρι 5-10% έκπτωση από την προσφερόμενη τιμή, η οποία είναι μια συνήθης έκπτωση», σχολίασε ο Vladen Mitov, αναλυτής της εταιρίας κτηματομεσιτών «Yavlena», ενώ, όπως πρόσθεσε, «η πιστωτική δραστηριότητα των τραπεζών αυξάνεται και συμβάλει σε μια εξισορρόπηση των τιμών των ακινήτων»³.

Η βουλγαρική κυβέρνηση θα χορηγήσει 16 εκατ. λέβα από τον προϋπολογισμό του 2011 για την κατασκευή ενός μικρού τμήματος του, παραδοσιακά παραμελημένου, αυτοκινητόδρομου Hemus, του μόνου σχεδίου αυτοκινητοδρόμου για τη Βόρεια Βουλγαρία. «Το νέο τμήμα 10 χιλιομέτρων του Hemus θα οδηγεί από την πόλη της Shumen προς το χωριό Belokopitovo, δυτικά της Σόφιας», όπως ανακοίνωσε στη βορειοανατολική πόλη του Shumen αρχές του μήνα ο Υπουργός Οικονομικών της Βουλγαρίας Symeon Dyankov. Ο κ. Dyankov αποκάλυψε ότι «το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης έχει ήδη επιλέξει ακόμη και την εταιρία που θα κατασκευάσει το νέο τμήμα του Hemus και ότι οι κατασκευαστικές εργασίες θα ξεκινήσουν την άνοιξη του 2011»⁴.

Οικονομικά

«Το δημοσιονομικό απόθεμα της Βουλγαρίας εκτιμάται σε 6,7 δις λέβα, σύμφωνα με στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Ενοποιημένης Φορολογίας που εφαρμόζεται από την 30 Σεπτέμβρη 2010», όπως ανακοίνωσε το γραφείο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών. Σε ενοποιημένο επίπεδο, το υπόλοιπο του προϋπολογισμού για το Σεπτέμβριο του 2010 είναι σχεδόν ισοσκελισμένο, καταγράφοντας ελαφρά αύξηση των εσόδων έναντι των εξόδων λειτουργίας σε 18,9 εκατ. λέβα, ενώ τα έσοδα στο πλαίσιο του ενοποιημένου δημοσιονομικού προγράμματος για τους πρώτους εννέα μήνες του 2010 ήταν 17,3558 δις λέβα ή 70,7% του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 2010⁵.

Το χρηματιστήριο της Σόφιας έχασε το ενδιαφέρον των επενδυτών καθ' όλη τη διάρκεια του Σεπτέμβρη του 2010 και οι δείκτες κινήθηκαν σε χαμηλότερα επίπεδα. Οι πέντε τράπεζες που διαπραγματεύονται στο τοπικό χρηματιστήριο, η Cibank, η First Investment Bank (FIBank), η Corporate

³ 04/11/2010. «Βουλγαρία: Αργή ανάκαμψη για την αγορά ακινήτων», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴ 08/11/2010. «Βουλγαρία: Αρχίζουν την άνοιξη τα έργα για την κατασκευή τμήματος αυτοκινητοδρόμου 10 χμ στα Βόρεια της χώρας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁵ 02/11/2010. «Βουλγαρία: 6,7 δις λέβα το δημοσιονομικό απόθεμα της χώρας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Commercial Bank (CorpBank), η Central Cooperative Bank (CCB) και η βουλγαρική American Credit Bank (BACB) απέτυχαν να σπάσουν τα ρεκόρ του προηγούμενου μήνα. Στην πραγματικότητα, όλες έφτασαν στον πάτο σε μηνιαία βάση, αλλά παρά το γεγονός ότι έχασαν κάποια από την κεφαλαιοποίησή τους, κατάφεραν να συμπεριληφθούν στην κατάταξη των 25 καλύτερων του χρηματιστηρίου ως προς την κεφαλαιοποίηση στα τέλη του τρίτου τριμήνου του 2010⁶.

Παράλληλα, σύμφωνα με έκθεση του Investor.bg., οι Βούλγαροι έπαψαν να συγκεντρώνουν μετρητά σε καταθέσεις και επιδίδονται σε ένα ξεφάντωμα δαπανών με τα χρήματα που είχαν εξοικονομήσει. Συγκεκριμένα, αν και τα στοιχεία των καταθέσεων δείχνουν άνοδο κατά τη διάρκεια των τελευταίων 15 μηνών, ο Σεπτέμβριος του 2010 έθεσε ένα τέλος στην τάση αυτή και στο τέλος του τρίτου τριμήνου οι καταθέσεις άθροιζαν 26,7 δις λέβα, ή 25 εκατ. λέβα λιγότερα από εκείνες στα τέλη Αυγούστου του τρέχοντος έτους⁷.

Την ίδια στιγμή βέβαια, 17 από τις συνολικά 30 τράπεζες που δραστηριοποιούνται στη Βουλγαρία διατηρούσαν η καθεμία ενεργητικό πάνω από 1 δις λέβα έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2010, σύμφωνα με στοιχεία της Proft.bg, που δημοσιεύτηκαν από την εφημερίδα Duma. Ένα χρόνο νωρίτερα, προτού η βουλγαρική Τράπεζα Ανάπτυξης (BDB) και η ProCredit Bank συνενώσουν τους μεγάλους παίκτες της αγοράς, ο αριθμός των τραπεζών αυτών ήταν 15, ενώ μέχρι το τέλος του εννιαμήνου του 2010, η μεγαλύτερη βουλγαρική τράπεζα, βάσει ενεργητικού, ήταν η UniCredit Bulbank με 11,2 δις λέβα και το Σεπτέμβριο, η τράπεζα βρισκόταν στην 42η θέση από πλευράς περιουσιακών στοιχείων, μεταξύ των 50 μεγαλύτερων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην Κεντρική Ευρώπη. Η DSK Bank κατέλαβε τη δεύτερη θέση, ακολουθούμενη από την United Bulgarian Bank (UBB). Τα περιουσιακά στοιχεία της Raiffeisenbank και Postbank (Eurobank EFG) ανήλθαν σε πάνω από 6 δις λέβα για την κάθε μία, ενώ η σειρά κατάταξής τους ήταν η 4η και η 5η αντίστοιχα. Η First Investment Bank ήταν 6η και η Τράπεζα Πειραιώς 7η. Η SG Expressbank, η Corporate Commercial Bank και η Alpha Bank βρίσκονταν επίσης στο top 10, ενώ οι υπόλοιπες τράπεζες με περιουσιακά στοιχεία άνω του 1 δις λέβα ήταν η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, η EIBank, η Allianz Bank Bulgaria, η MKB Unionbank, η Investbank, η BDB και η ProCredit Βουλγαρίας⁸.

Ταυτόχρονα, «4 από τις 10 πρώτες τράπεζες εταιρικών πιστώσεων έχουν καταγράψει πτώση στα δανειακά χαρτοφυλάκια τους, σύμφωνα με τα στοιχεία της Βουλγαρικής Εθνικής Τράπεζας (BNB), από το τέλος Σεπτεμβρίου 2010», όπως ανέφερε η

⁶ 01/11/2010. «Βουλγαρία: Πτωτική πορεία εμφανίζουν οι μετοχές των τραπεζών», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://www.balkans.com/gr>

⁷ 03/11/2010. «Βουλγαρία: Μειώνονται οι καταθέσεις, αυξάνονται οι δαπάνες των πολιτών», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://www.balkans.com/gr>

⁸ 04/11/2010. «Βουλγαρία: 17 τράπεζες της χώρας έχουν ενεργητικό πάνω από 1 δις λέβα», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://www.balkans.com/gr>

εφημερίδα Dnevnik. Το συνολικό χαρτοφυλάκιο πιστώσεων των τραπεζών έχει αυξηθεί κατά 771 εκατ. λέβα ή 2,35%, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2010, ενώ από τις τέσσερις τράπεζες με μειωμένο εταιρικό δανεισμό έως το τέλος Σεπτεμβρίου μόνο η United Bulgarian Bank (UBB) έχει καταγράψει πτώση κατά το δεύτερο τρίμηνο. Ο όγκος των πιστώσεων που έχουν εκδοθεί από τη Raiffeisenbank μειώθηκε κατά 2,4%, της SG Expressbank κατά 0,9% και της Alpha Bank Bulgaria κατά 4,9%. Η κατάσταση επιδεινώθηκε για τις κορυφαίες 10 τράπεζες κατά το τρίτο τρίμηνο, αλλά δεν είναι τόσο κακή όσο ήταν κατά τους τρεις πρώτους μήνες του 2010, όταν οι τράπεζες που είχαν σημειώσει πτώση στα εταιρικά δάνεια ήταν πέντε. Ανάμεσά τους ήταν ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός με το μεγαλύτερο όγκο αυτών των πιστώσεων, η UniCredit Bulbank. Τα στοιχεία δείχνουν επίσης ότι η μεγαλύτερη αύξηση των εταιρικών πιστώσεων επιτεύχθηκε από την Τράπεζα Πειραιώς (23,35%) και τη First Investment Bank (FIBank). Σημειώνεται ότι η Corporate Commercial Bank είναι έβδομη από άποψη όγκου εταιρικών πιστώσεων, ακολουθούμενη από την SG Expressbank⁹.

Αξιζει να σημειωθεί ότι σε σύγκριση με άλλα κ-μ της ΕΕ που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ ως εθνικό νόμισμα, η Βουλγαρία και η Ρουμανία κατέχουν τα υψηλότερα πιστωτικά επιτόκια, όπως αναφέρει η ρουμανική εφημερίδα Evenimentul Zilei, παραπέμποντας στην εφημερίδα Duma. Η εφημερίδα ενημέρωσε ότι οι προσφορές των δύο χωρών για καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια έχουν ένα σημαντικό υψηλότερο συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο (ΣΕΠΕ), σε σύγκριση με άλλα κ-μ της ΕΕ. Οι πιστώσεις σε ευρώ που προσφέρουν οι τράπεζες της Βουλγαρίας είναι οι πιο ακριβές μεταξύ των χωρών της ΕΕ που δεν έχουν εισέλθει στην ευρωζώνη, ενώ ο μέσος όρος του ΣΕΠΕ το Σεπτέμβριο για τα στεγαστικά δάνεια στη Βουλγαρία ήταν 9,38% και στη Ρουμανία ήταν 6,7%, όπως αναφέρει η εφημερίδα, επικαλούμενη την κεντρική τράπεζα. Ταυτόχρονα, το μέσο επιτόκιο ενυπόθηκων δανείων στην Πολωνία για παράδειγμα, ανήλθε στο 4,5%¹⁰.

Από την άλλη πλευρά, «το υπουργικό συμβούλιο της Βουλγαρίας έχει έντονη πρόθεση να εργαστεί για την επαναλειτουργία των παραδοσιακών αγορών, όπως της Μέσης Ανατολής, των οποίων οι δυνατότητες έχουν πλέον χαθεί», όπως ανέφερε ο Υπουργός Εξωτερικών της Βουλγαρίας, Nikolay Vlantenov. Ο Vlantenov κατά την πέμπτη ετήσια σύσκεψη των επιχειρήσεων, που διοργάνωσε η Συνομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων και η εβδομαδιαία εφημερίδα Capital, συζήτησε με την κυβέρνηση της Βουλγαρίας, επισημαίνοντας ότι

⁹ 09/11/2010. «Βουλγαρία: Τέσσερις από τις 10 πρώτες τράπεζες εταιρικών πιστώσεων έχουν καταγράψει πτώση στα δανειακά χαρτοφυλάκιά τους», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁰ 17/11/2010. «Βουλγαρία: Προσφέρει τις πιο ακριβές πιστώσεις από τις χώρες εκτός ευρωζώνης, μαζί με τη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

«κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου το εμπόριο μεταξύ της Βουλγαρίας και της Μέσης Ανατολής αυξήθηκαν κατά 40%»¹¹.

Αξιζει να σημειωθεί ότι η ανάπτυξη στη Βουλγαρία είναι πιθανό να είναι περιορισμένη το 2010 και να κυμαίνεται από 0 έως 2,0%, καθώς η εγχώρια ζήτηση παραμένει ασθενής, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας. Μισό χρόνο μετά τη μεγάλη πιστωτική κρίση που συγκλόνισε την Ευρώπη, η ανάκαμψη της Ευρώπης των 10 συνεχίστηκε το 2010 και αναμένεται να ενισχυθεί κατά το 2011, σύμφωνα με την νέα περιοδική οικονομική έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας για την Ευρώπη των 10, που δημοσιεύτηκε στα μέσα του μήνα στη Βαρσοβία. Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, «αναμένεται να δούμε μια αύξηση της τάξης του 1,8% το 2010 στην Ευρώπη των 10, σε αντίθεση με τη συρρίκνωση κατά 3,5%, που παρατηρήθηκε το 2009»¹².

Φορολογία-Εισόδημα

Τα μέσα τριμηνιαία έσοδα ανά άτομο κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2010 ήταν 932 λέβα, μειωμένα κατά 2,2%, σε ετήσια βάση, όπως δείχνουν οι στατιστικές. Σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βουλγαρίας, ο μισθός συνεχίζει να είναι η κύρια πηγή εισοδήματος για τα νοικοκυριά, σε ποσοστό 50,2%, ενώ μαζί με τις συντάξεις, οι μισθοί αποτελούν το 80,7% των τριμηνιαίων εσόδων των Βουλγάρων¹³.

Ενέργεια

Η Κρατική Κανονιστική Επιτροπή Ενέργειας και Υδάτων της Βουλγαρίας (DKEVR) επέβαλε πρόστιμο στις τρεις επιχειρήσεις ηλεκτρισμού, την CEZ, την E. ON και την EVN, ύψους 2,97 εκατ. λέβα. Ο επικεφαλής της επιτροπής, Angel Semerdzhiev, δήλωσε στις αρχές του μήνα ότι «οι εταιρείες δεν έχουν λάβει πιο σοβαρά πρόστιμα, επειδή οι παραβάσεις που διέπραξαν δεν ισχύουν πλέον». Από την άλλη, οι τρεις επιχειρήσεις ηλεκτρισμού δήλωσαν ότι «θα ζητήσουν έφεση της απόφασης, επειδή δεν έχουν διαπράξει τις παραβάσεις, που ανακοινώθηκαν από την DKEVR»¹⁴.

¹¹ 18/11/2010. «Βουλγαρία: Αυξήθηκαν κατά το τελευταίο έτος οι συναλλαγές της χώρας με παραδοσιακές αγορές, όπως εκείνη της Μέσης Ανατολής», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹² 19/11/2010. «Βουλγαρία και Σλοβενία: είναι πιθανό να έχουν περιορισμένη οικονομική ανάπτυξη το 2010, έως 2%», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹³ 25/11/2010. «Βουλγαρία: Μειωμένα κατά 2,2% τα τριμηνιαία εισοδήματα το τρίτο τρίμηνο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁴ 05/11/2010. «Βουλγαρία: Πρόστιμα ύψους 2,97 εκατ. λέβα επέβαλε η Κρατική Κανονιστική Επιτροπή Ενέργειας και Υδάτων της Βουλγαρίας στις τρεις επιχειρήσεις», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Ταυτόχρονα, οι ληξιπρόθεσμοι λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος των νοικοκυριών, συνδρομητών της επιχείρησης ηλεκτρισμού CEZ, εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 41 εκατ. λέβα, όπως αναφέρεται στις εκθέσεις της εταιρείας μέχρι το τέλος του Σεπτεμβρίου 2010. Το συνολικό ύψος του χρέους που συγκεντρώθηκε από τους οικιακούς και τους εταιρικούς πελάτες, από την άλλη πλευρά, ανέρχεται σε περίπου 70 εκατ. λέβα. Οι εταιρικοί συνδρομητές ηλεκτρικής ενέργειας στη Δυτική Βουλγαρία χρωστούν 29 εκατ. λέβα, δεδομένου ότι περίπου 2,34 εκατ. λέβα από το συνολικό ποσό πηγαίνουν στον προϋπολογισμό και στις δημοτικές επιχειρήσεις, ενώ μερικοί από τους απλήρωτους λογαριασμούς χρονολογούνται από το έτος 2007¹⁵.

Την ίδια στιγμή, «η μονάδα 6 του πυρηνικού σταθμού της Βουλγαρίας Kozloduy έχει ενεργοποιηθεί και πάλι, μετά την απενεργοποίησή της για την προγραμματισμένη ετήσια συντήρηση και ανεφοδιασμό», όπως ανακοίνωσε το Υπουργείο Οικονομίας. Αρχές του μήνα η Μονάδα 6 ήταν ενεργοποιημένη, παράλληλα με το ενεργειακό σύστημα της χώρας, μετά από έναν ολοκληρωμένο έλεγχο και αφού έλαβε την άδεια της βουλγαρικής Πυρηνικής Ρυθμιστικής Αρχής¹⁶.

Από την άλλη πλευρά, το Υπουργείο Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων της Βουλγαρίας ολοκλήρωσε το πρώτο στάδιο της εκτίμησης της επίδρασης του βασικού τεχνικού σχεδίου του πετρελαιαγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον. Τα παραπάνω αναφέρονται σε ανακοίνωση της εταιρείας που εκτελεί το έργο - Trans-Balkan Pipeline. Το δεύτερο στάδιο εξέτασης του σχεδίου πρέπει να αρχίσει δυο μήνες μετά τη λήψη σχολίων, μετά την οποία η Trans-Balkan Pipeline B.V. θα αρχίσει διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους της κοινής γνώμης και των δημοτικών αρχών. Η τεχνολογική δήλωση του αρμόδιου Υπουργού για το σχέδιο αναμένεται στη διάρκεια 45 ημερών μετά την ολοκλήρωση των κοινωνικών διαβουλεύσεων¹⁷.

Η βουλγαρική κυβέρνηση δεν θα δεχθεί την τελική τιμή των 7 δις ευρώ για το πρόγραμμα κατασκευής πυρηνικού εργοστασίου στο Μπέλενε, όπως δήλωσε ο Βούλγαρος Υπουργός Οικονομίας και Ενέργειας, Traycho Traykon. Η τιμή στην οποία αναφέρθηκε ο υπουργός κ. Traykon, θα περιλαμβάνει και το κόστος των υποδομών, ύψους περίπου 700-800 δις ευρώ και επιπλέον 500 δις ευρώ για τους συμβούλους, όπως εξήγησε. «Επομένως, αν αυτά τα πρόσθετα 1,3 δις ευρώ αφαιρούνταν από την τιμή, θα είχαμε μια τελική τιμή, όπως την αντιλαμβανόμαστε, περίπου στα 5,5 δις ευρώ», πρόσθεσε ο Βούλγαρος Υπουργός

¹⁵ 05/11/2010. «Βουλγαρία: Σε 70 εκατ. λέβα ανέρχονται συνολικά οι ανεξόφλητοι λογαριασμοί ρεύματος των πελατών της CEZ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁶ 08/11/2010. «Βουλγαρία: Λειτουργεί και πάλι η μονάδα 6 του πυρηνικού σταθμού Kozloduy μετά το πέρας των ετήσιων εργασιών συντήρησης και ανεφοδιασμού», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁷ 10/11/2010. «Η Βουλγαρία ολοκλήρωσε το πρώτο στάδιο της περιβαλλοντικής εκτίμησης του αγωγού», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.greek.ruvr.ru>

Οικονομίας και Ενέργειας, ενώ ξεκαθάρισε ότι δεν υπάρχει νέα ρωσική προσφορά μέχρι σήμερα¹⁸. Όπως δε υπαινίχθηκε ο Υπουργός Ενέργειας, «η Βουλγαρία μπορεί τελικά να αποφασίσει να μην προχωρήσει με το σχέδιο για την κατασκευή ενός δεύτερου πυρηνικού σταθμού (NPP) στην πόλη του Δούναβη, Μπέλενε. Σε μια συνέντευξη που πραγματοποίησε στα τέλη του μήνα για το τηλεοπτικό κανάλι Nova Televizia, ο κ Traychov ανέφερε ότι «δεν θα συμβεί τίποτα μοιραίο αν ματαιωθεί το σχέδιο, προσθέτοντας ότι η Βουλγαρία έχει πολλές άλλες ευκαιρίες». Οι παρατηρήσεις αυτές ήρθαν ως επιστέγασμα στις δηλώσεις του Sergey Kiriyeenko, Διευθύνοντα Συμβούλου της ρωσικής κρατικής εταιρίας πυρηνικής ενέργειας, Rosatom, ότι «η Ρωσία δεν θα μειώσει την τιμή κατασκευής του πυρηνικού σταθμού του Μπέλενε στα 5 δις ευρώ, όπως ζητείται από τη βουλγαρική κυβέρνηση», επισημαίνοντας ότι «η πραγματική τιμή της μονάδας ανέρχεται σε τουλάχιστον 6,7 δις ευρώ, αλλά μειώθηκε στα 6,4 δις ευρώ, κατά τη διάρκεια των διμερών διαπραγματεύσεων»¹⁹.

Την ίδια περίοδο, ο Υπουργός Εξωτερικών της Βουλγαρίας, Nikolay Vlastenon δήλωσε αποφασιστική υποστήριξη για την υλοποίηση του έργου του αγωγού διαμετακόμισης φυσικού αερίου Nabucco, σε μια συνάντηση με τη διοίκηση της Nabucco Consortium στη Βιέννη. «Υποστηρίζω πλήρως τη Nabucco, διότι αυτό είναι ένα έργο προτεραιότητας για τη Βουλγαρία, όσον αφορά στην επίτευξη της διαφοροποίησης του εφοδιασμού με φυσικό αέριο και τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας. Ως σημαντικό στοιχείο του αγωγού φυσικού αερίου του νοτίου ημισφαιρίου, που αποτελεί προτεραιότητα της ΕΕ, ο αγωγός Nabucco είναι ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια των προμηθειών φυσικού αερίου για ολόκληρη την ήπειρο», ανέφερε ο Vlastenon Mitschek, σύμφωνα με το κέντρο Τύπου του βουλγαρικού Υπουργείου Εξωτερικών²⁰.

Ρουμανία

Πολιτικά

Η Γαλλία επιθυμεί να καθυστερήσει την απόφαση που επιτρέπει στη Ρουμανία και τη Βουλγαρία να συμμετάσχουν στη ζώνη του Schengen τουλάχιστον μέχρι το καλοκαίρι του 2011 και πιέζει για περισσότερα αποτελέσματα στον αγώνα ενάντια στη διαφθορά, καθώς και καλύτερη επιτήρηση στα σύνορα με την Μολδαβία. Όπως ανέφερε ο Pierre Lellouche,

¹⁸ 16/11/2010. «Βουλγαρία: Μη ρεαλιστική θεωρεί ο υπουργός Ενέργειας την τιμή των 7 δις ευρώ για την κατασκευή του Μπέλενε», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁹ 30/11/2010. «Βουλγαρία: Δε θα συμβεί τίποτα μοιραίο αν ματαιωθεί το σχέδιο κατασκευής του πυρηνικού σταθμού του Μπέλενε, σύμφωνα με το Υπουργείο Ενέργειας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁰ 26/11/2010. «Βουλγαρία: Έργο προτεραιότητας αποτελεί ο αγωγός διαμετακόμισης φυσικού αερίου Nabucco», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Υπουργός της Γαλλίας για τις Ευρωπαϊκές Υποθέσεις, «οι τεχνικές αξιολογήσεις, οι οποίες μέχρι σήμερα ήταν όλες θετικές, δεν είναι αρκετές». Επικαλούμενος τις Κάτω Χώρες ως συμμάχους στις απόψεις της Γαλλίας, τόνισε ότι η χώρα του πιέζει «να καθυστερήσει η απόφαση τουλάχιστον μέχρι το καλοκαίρι του 2011, όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι προγραμματισμένο να παρουσιάσει την ετήσια έκθεση σχετικά με τον αγώνα ενάντια στη διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα στις δύο αυτές χώρες». Ταυτόχρονα υπογράμμισε ότι «οι τελευταίες εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ήταν ανησυχητικές, καθόσον επισήμανα πολύ χαμηλή πρόοδο σε αυτές τις δύο χώρες». Επιπλέον, εκδήλωσε την ανησυχία του σχετικά με σύνορα Ρουμανίας-Μολδαβίας, «εξαιτίας της παροχής ρουμανικών διαβατηρίων εκτός των συνόρων και την ύπαρξη διασπαστικών συγκρούσεων στην ανατολή περιοχή της Μολδαβίας, Transnistria, μια μαύρη τρύπα», όπως τη χαρακτήρισε, «σε σχέση με το οργανωμένο έγκλημα των συμμοριών και τη διακίνηση όπλων, ναρκωτικών και με τους υποδίκους που αποφεύγουν τη δικαιοδοσία της Μολδαβίας και της Ουκρανίας». Ο Υπουργός Εσωτερικών της Ρουμανίας από την πλευρά του, Constantin Irgas, παραδέχτηκε ότι «η Ρουμανία είχε ένα από τα μακρύτερα και πιο δύσκολα σύνορα στην ΕΕ, με μήκος πάνω από 2.000 χμ», αλλά επέμεινε ότι «μέχρι το Μάρτιο του επόμενου έτους θα ικανοποιήσει όλα τα κριτήρια της ζώνης Schengen». Επιπλέον, υπογράμμισε ότι «σχετικά με τη διαφθορά που εμφανίζεται σε μερίδα συνοριοφυλάκων, το φαινόμενο τείνει ήδη να μειωθεί, όπως προκύπτει και από τις εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής»²¹.

Κοινωνικά-Επιχειρηματικά

Σχεδόν 40 φαρμακοβιομηχανίες είναι ενεργές στην αγορά της Ρουμανίας, με τη μεγαλύτερη, τη Mediplus, να κατέχει το 19,27% του μεριδίου της αγοράς λιανικής (διανομή σε φαρμακεία), σύμφωνα με τα στοιχεία του ενημερωτικού δελτίου. «Η χονδρική πώληση φαρμακευτικών και παραφαρμακευτικών προϊόντων είναι μια ανταγωνιστική αγορά, η οποία περιλαμβάνει πολλούς οικονομικούς φορείς με διαφορετικά μερίδια αγοράς, η σημαντικότερη των οποίων είναι η Mediplus, η Farmexpert, η Fildas, η Relad, η Farmexim, η Polisano, η ADM Farm και η Europharm Distributie», αναφέρει η έκθεση²².

Την ίδια περίοδο, το πρώτο κατάστημα Gucci στην αγορά της Ρουμανίας άνοιξε στο εσωτερικό του ξενοδοχείου πέντε αστέρων Athenae Palace Hilton που ανήκει στον επιχειρηματία Γιώργο Κόπο, στον απόηχο μιας επένδυσης 2 εκατ. ευρώ που πραγματοποιήθηκε από την ιταλική εταιρία Sodo Migliori, η οποία δραστηριοποιείται στα καταστήματα Cellini και Swarovski. «Προετοιμάζουμε το άνοιγμα του καταστήματος Gucci, διαρρυθμίζοντας τους χώρους στους οποίους θα απασχολούνται δέκα υπάλληλοι», δήλωσε ο Alessandro Amato, μέτοχος στη Sodo Migliori, ο οποίος πρόσθεσε ότι «δεν θα μπορούσε να

²¹ Pop V. 11/11/2010. «France wants to delay Schengen accession for Bulgaria and Romania», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://euobserver.com>

²² 11/11/2010. «Ρουμανία: Κατάταξη των μεγαλύτερων από τις 40 φαρμακοβιομηχανίες της χώρας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

αποκαλύπτει πληροφορίες σχετικά με τους στόχους της επιχείρησης για το πρώτο έτος λειτουργίας του καταστήματος»²³.

Αξιζει να σημειωθεί ότι η Petrom, η Fondul Proprietatea και η Hidroeléctrica κατέχουν ηγετικές θέσεις στο Top 100 των πιο πολύτιμων εταιρειών στη Ρουμανία για το 2010, στην πέμπτη έκδοση της κατάταξης, που δημοσιεύτηκε από τη Ziarul Financiar. Η κατάταξη έχει καταρτιστεί από κοινού με την εταιρεία επενδύσεων Capital Partners, όπου κρίθηκε ότι η Petrom, η Fondul Proprietatea και η Hidroeléctrica είναι οι πιο πολύτιμες εταιρείες για το 2010, με αξία αγοράς 4,5 δισ. ευρώ, 3,8 δισ. ευρώ και 3.35 δισ. ευρώ αντίστοιχα, ενώ για το 2009 τις τρεις κορυφαίες θέσεις καταλάμβαναν η Petrom, η Orange και η Fondul Proprietatea. Φέτος, υπάρχουν οκτώ νεοεισερχόμενες εταιρείες στην κατάταξη, εκ των οποίων οι πέντε είναι κατασκευαστικές εταιρείες (η Arctic electrical, που κατασκευάζει οικιακές συσκευές, η Holzindustrie που ασχολείται με ξύλινες κατασκευές, η Johnson Controls, η Continental Automotive και η Pirelli που δραστηριοποιείται στα ανταλλακτικά αυτοκινήτων). Η A & D Pharma, η Romstrade (κατασκευαστικές, που ελέγχονται από το Nelu Iordache), και η Groupama (ασφαλιστική), προσχώρησαν επίσης στην κατάταξη²⁴.

Από την άλλη πλευρά, ο Cătălin Radu, Γενικός Διευθυντής του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών (ΜΤΙ), υποστηρίζει ότι «έχει καταθέσει αίτηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να λάβει χρηματοδότηση, ύψους 150 εκατ. ευρώ, ώστε να μπορούν να αναπτυχθούν τα αεροδρόμια με κίνηση κάτω του ενός εκατομμυρίου επιβατών ετησίως». Το πρόγραμμα μπορεί να ωφελήσει τα αεροδρόμια του Sibiu, του Ιάσιου, της Oradea, της Κωστάντζας, της Cluj-Napoca και άλλα εννέα αεροδρόμια της χώρας. Ωστόσο, «τα μεγαλύτερα αεροδρόμια της Ρουμανίας, το Henri Coandă και το Aurel Vlaicu, δεν θα είναι σε θέση να επωφεληθούν από αυτό, δεδομένου ότι λειτουργούν στο πλαίσιο της Εθνικής Εταιρείας Αεροδρομίων στο Βουκουρέστι και η συνολική τους κίνηση ανέρχεται σχεδόν στα 7 εκατ. επιβάτες ετησίως», σύμφωνα με τον Tudor Jidav, Γενικό Διευθυντή της εταιρείας²⁵.

Την ίδια περίοδο, ο Mihai Miron, ιδιοκτήτης της φαρμακευτικής εταιρείας Ropharma Bra on (RPH), που μεταφέρθηκε στην πρώτη βαθμίδα του BSE, πιστεύει ότι «η φαρμακευτική αγορά της Ρουμανίας είναι σήμερα η πιο δυναμική στην περιοχή, και είναι πιθανό να φθάσει σε επίπεδο περίπου 10 δισ. ευρώ τα επόμενα επτά χρόνια, με την προϋπόθεση οι αρχές να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους, σχετικά με τον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης». «Στη Ρουμανία, δυστυχώς, ο μέσος όρος εξόδων

²³ 18/11/2010. «Ρουμανία: Ανοίγει το Δεκέμβρη το πρώτο κατάστημα Gucci στη χώρα», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

²⁴ 18/11/2010. «Ρουμανία: Κατάταξη των πιο πολύτιμων τοπικών εταιριών», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

²⁵ 19/11/2010. «Ρουμανία: Το υπουργείο μεταφορών και υποδομών εξασφάλισε χρηματοδότηση για την ανάπτυξη αεροδρομίων, με κίνηση μικρότερη του ενός εκατομμυρίου επιβατών», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

ανά κάτοικο για φάρμακα ανέρχεται σε 100 ευρώ, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος ξεπερνά τα 500 ευρώ», όπως σημείωσε²⁶.

Οικονομικά

Ο Πρόεδρος της Ρουμανίας, Traian Basescu, ανακοίνωσε ότι «η ιστορία που αναπτύσσεται στις εφημερίδες και στην τηλεόραση σχετικά με την οικονομική ανάκαμψη της χώρας, δεν είναι ακόμη πραγματικότητα, με την Ευρώπη να εξακολουθεί να βρίσκεται σε κρίση. Εν μέσω προοπτικών επιβράδυνσης των εξαγωγών, και ελλείψει μέτρων που να είναι σε θέση να επιφέρουν μια ανάκαμψη της κατανάλωσης, η οικονομική ανάκαμψη το 2011 είναι λιγότερο πιθανή»²⁷.

Η κυβέρνηση μάλλον απέτυχε να πείσει το ΔΝΤ να συμφωνήσει σε περικοπές φόρων ή χαλάρωση του ελλείμματος του προϋπολογισμού το επόμενο έτος, αλλά αντιθέτως ανέλαβε νέες δεσμεύσεις για μεταρρυθμίσεις. Η Ρουμανία θα περάσει τις διακοπές των Χριστουγέννων χωρίς την επόμενη δόση των 900 εκατ. ευρώ από το ΔΝΤ, η οποία δεν αναμένεται να έρθει νωρίτερα από τον Ιανουάριο του 2011, αφού η κυβέρνηση ανέλαβε νέα καθήκοντα που πρέπει να έχει ολοκληρώσει μέχρι τότε. Το σχέδιο του προϋπολογισμού για το 2011, το κύριο θέμα των διαπραγματεύσεων με το ΔΝΤ που μόλις τελείωσαν, δεν έχει οριστικοποιηθεί, με την κυβέρνηση της χώρας να βρίσκεται ακόμη σε συζητήσεις με τα συνδικάτα για το θέμα των ελάχιστων μισθών²⁸.

Αξιζει να σημειωθεί ότι «η βουλγαρική και η αλβανική οικονομία αποδίδουν καλύτερα από τη ρουμάνικη», όπως σχολίασε η ρουμανική εφημερίδα Cotidianul μια ημέρα μετά την ολοκλήρωση της επίσκεψής της αποστολής του ΔΝΤ στη χώρα για να εξετάσει την πρόοδό της σε σχέση με το δεύτερο μέρος της σύμβασης του δανείου, ύψους 13 δις ευρώ που υπεγράφη τον περασμένο χρόνο. Το ΔΝΤ αρχές του μήνα εκτίμησε ότι η ρουμανική οικονομία θα επιστρέψει στην τριμηνιαία αύξηση κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2010, και αυτό θα συμβεί σε συνδυασμό με τη μεγαλύτερη συνεκτική ανάπτυξη της τάξης του 1,5% το 2011. Βέβαια, σύμφωνα με τους ειδικούς του ΔΝΤ, η οικονομία της Βουλγαρίας αναμένεται να σημειώσει ανοδική πορεία κατά το επόμενο έτος, της τάξης του 2% -2,5% σε ετήσια βάση²⁹.

²⁶ 26/11/2010. «Ρουμανία: Η αγορά φαρμάκων της χώρας μπορεί να φτάσει τα 10 δις ευρώ σε επτά χρόνια», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁷ 02/11/2010. «Ρουμανία: Μάλλον απίθανη η οικονομική ανάκαμψη της χώρας, τη στιγμή που η Ευρώπη βιώνει ακόμη την κρίση», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁸ 03/11/2010. «Ρουμανία: Τον Ιανουάριο θα έρθει η επόμενη δόση του δανείου του ΔΝΤ, όταν η κυβέρνηση θα έχει εκπληρώσει τις νέες δεσμεύσεις που ανέλαβε», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁹ 04/11/2010. «Ρουμανία: Η αλβανική και βουλγαρική οικονομία αποδίδουν καλύτερα από τη ρουμάνικη», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Σημειώνεται ότι το βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος της Ρουμανίας, ο δείκτης που ανέτρεψε τις μακροοικονομικές πολιτικές της Ρουμανίας στα τέλη του 2008 και ανάγκασε την Εθνική Τράπεζα (NBR) και την κυβέρνηση να καταφύγουν στη βοήθεια του ΔΝΤ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, λίγους μήνες αργότερα, άρχισε να σκαρφαλώνει και πάλι, σημειώνοντας άνοδο 25 % στο τέλος του Αυγούστου 2010, μετά το τριετές χαμηλό που καταγράφηκε τον Ιανουάριο του ίδιου έτους, στα 17,1 δισ. ευρώ. Περίπου το 90% του χρέους προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα, ενώ η αύξηση σημειώθηκε σε δύο στάδια, με ένα άλμα την άνοιξη και άλλο ένα τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 2010³⁰. Βέβαια, τον Οκτώβριο του 2010 το ποσοστό πληθωρισμού στη Ρουμανία αυξήθηκε για τέταρτο συνεχή μήνα, σύμφωνα με το Bloomberg. Η άνοδος είναι αποτέλεσμα μιας αύξησης 5% του ΦΠΑ, που σημειώθηκε φέτος το καλοκαίρι, ενώ ο πληθωρισμός έχει προχωρήσει στο 7,9%, το υψηλότερο από τον Αύγουστο του 2008, από το 7,8% που ήταν το Σεπτέμβριο του 2010, σύμφωνα με το Bloomberg. Σε μηνιαία βάση, οι τιμές αυξήθηκαν κατά 0,55%, ενώ η Ρουμανία αύξησε το ΦΠΑ από το 19% στο 24% τον Ιούλιο του 2010, προκειμένου να ανταποκριθεί στους όρους του δανείου του ΔΝΤ³¹.

Η Romtelecom, μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες τηλεπικοινωνιών στη Ρουμανία, κατέγραψε λειτουργικές ζημιές 13,9 εκατ. ευρώ κατά το τρίτο τρίμηνο του 2010, με μειωμένα έσοδα κατά 6,5%, σε 181,5 εκατ. ευρώ, λόγω των μέτρων λιτότητας και λόγω της αύξησης της ανεργίας, σύμφωνα με τα δεδομένα της οικονομικής έκθεσης του ΟΤΕ που είναι ο πλειοψηφικός μέτοχος της εταιρίας. Βέβαια, η Romtelecom κατέγραψε έσοδα 194,2 εκατ. ευρώ και λειτουργικά κέρδη 8 εκατ. ευρώ, σε παρόμοια περίοδο του περασμένου έτους. «Δεδομένης της μείωσης των καταναλωτικών δαπανών, λόγω των περικοπών των μισθών των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα και της αύξησης του ΦΠΑ, η Romtelecom κατέγραψε αναμενόμενα αποτελέσματα, υπό αυτές τις δυσμενείς συνθήκες, σημειώνοντας μείωση των εσόδων της κατά 6,5% το τρίτο τρίμηνο του 2010, έναντι της αντίστοιχης περσινής περιόδου», όπως δήλωσε ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας, Γιώργος Ιωαννίδης³².

Την ίδια περίοδο, το Ινστιτούτο Στατιστικής ανακοίνωσε μείωση 2,3% του ΑΕΠ το τρίτο τρίμηνο του έτους έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2009, παρά την ανάκαμψη της γεωργίας και των εξαγωγών. Η Ρουμανία, εκτός από την Ελλάδα, είναι η μόνη οικονομία της ΕΕ που θα παραμείνει σε ύφεση κατά το τρίτο τρίμηνο του 2011 και συρρικνώθηκε κατά 2,3% έναντι της ανάλογης

³⁰ 05/11/2010. «Ρουμανία: Σε ανοδική πορεία και πάλι το βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος της χώρας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³¹ 15/11/2010. «Ρουμανία: Αύξηση του πληθωρισμού στο 7,9%, το υψηλότερο ποσοστό από τον Αύγουστο του 2008», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³² 08/11/2010. «Ρουμανία: Αναμενόμενα τα αρνητικά αποτελέσματα που κατέγραψε φέτος η Romtelecom, δεδομένων των μέτρων λιτότητας και της γενικότερης ύφεσης», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

περιόδου του προηγούμενου έτους. Αμφότερες οι χώρες έχουν συμφωνίες χρηματοδότησης με το ΔΝΤ και την ΕΕ, οι οποίες τους υποχρεώνουν να θέσουν τα δημόσια οικονομικά τους σε τάξη. Ωστόσο, η Ουγγαρία και οι χώρες της Βαλτικής, οι οποίες, επίσης, κατέφυγαν στην βοήθεια του ΔΝΤ, κατάφεραν να σημειώσουν οικονομική ανάπτυξη, ακόμη και άνω του 2%³³.

Ένα αίσθημα αισιοδοξίας προέκυψε μετά τις εκτιμήσεις αναλυτών το καλοκαίρι του 2010, που έβλεπαν ως βέβαιο ότι η οικονομία θα μειωθεί έως και κατά 3% το τρέχον έτος και ενδεχομένως να παραμείνει σε ύφεση το 2011 και μετά την ανακοίνωση των δεδομένων του τρίτου τρίμηνου, σχετικά με την εξέλιξη του ΑΕΠ. Ακόμη όμως και η πιο απαισιόδοξη πρόβλεψη για το ΑΕΠ, αυτή της ING Bank, έχει τροποποιηθεί, με την τράπεζα τώρα να αναμένει από την οικονομία να βρει το δρόμο της, σε θετικό έδαφος το επόμενο έτος. Για το τρέχον έτος πάντως, η ING Bank αναθεώρησε τις προβλέψεις της για το ΑΕΠ του επόμενου έτους, που πρότειναν μια συρρίκνωση 2,8% σε μια πτώση 1,6%, σε αύξηση 0,2% αντί για πτώση 1,8%³⁴.

Ο εταιρικός δανεισμός πάντως όπως φαίνεται, δεν θα αυξηθεί μέχρι το τέλος του έτους, με τις κατασκευές, τα κτηματομεσιτικά, τον τουρισμό και το λιανικό να βρίσκονται στη «μαύρη λίστα» των τραπεζών. Οι μεγάλες εταιρείες είναι απρόθυμες να δρομολογήσουν νέα επενδυτικά σχέδια, από φόβο νέων κινδύνων με αποτέλεσμα η ζήτηση για μακροπρόθεσμα δάνεια να αναμένεται να μειωθεί σημαντικά κατά το τελευταίο τρίμηνο του τρέχοντος έτους μαζί με όλους τους άλλους τύπους χρηματοδότησης, σύμφωνα με τα συμπεράσματα μιας έρευνας της BNR που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των 10 μεγαλύτερων τραπεζών όσον αφορά στο μερίδιο που διαθέτουν στην αγορά δανείων³⁵.

Παράλληλα, ο όγκος των χρηματοδοτήσεων που χορηγούνται από τις εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης μειώθηκε κατά 21% κατά το τρίτο τρίμηνο του έτους, σε σύγκριση με τους προηγούμενους τρεις μήνες, σε 236,5 δις ευρώ, λόγω των αρνητικών επιπτώσεων των μέτρων λιτότητας στην οικονομία, μετά από αύξηση 23% που καταγράφηκε στο διάστημα Απριλίου-Ιουνίου, όπως δείχνουν τα στοιχεία του Συνδέσμου χρηματοπιστωτικών Εταιρειών ALB. Η χρηματοδότηση πάντως που χορηγήθηκε από τις εταιρείες leasing κατά τους πρώτους εννέα μήνες του έτους μειώθηκε κατά 27,6% στα 780 εκατ. ευρώ, αφού ο όγκος της χρηματοδότησης υπερέβη το ένα δισεκατομμύριο ευρώ μεταξύ Ιανουαρίου και Σεπτεμβρίου του 2009³⁶.

³³ 16/11/2010. «Ρουμανία: Η μόνη χώρα μαζί με την Ελλάδα που είναι ακόμη σε ύφεση», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁴ 17/11/2010. «Ρουμανία: Αναθεωρημένες προβλέψεις θέλουν το ΑΕΠ να αυξάνεται το 2011», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁵ 17/11/2010. «Ρουμανία: Ο ιδιωτικός δανεισμός είναι η μόνη ελπίδα των τραπεζών κατά το τέταρτο τρίμηνο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁶ 22/11/2010. «Ρουμανία: Μειωμένη κατά 17% η αγορά Leasing για το εννιάμηνο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

Φορολογία-Εισόδημα

Ο Διοικητής της Ρουμανικής Κεντρικής Τράπεζας, Mugur Isarescu, δήλωσε στις αρχές του μήνα ότι «μια νέα αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης καπνού θα θέσει νέες πληθωριστικές πιέσεις και θα τροφοδοτήσει το λαθρεμπόριο τσιγάρων», όπως ανέφερε το ρουμανικό ειδησεογραφικό πρακτορείο Mediafax. «Ελπίζουμε ότι θα μπορέσουμε να απαλλαγούμε από ένα μέρος των πληθωριστικών επιβαρύνσεων μέσα στο επόμενο έτος, σε αναλογία με την ουσιαστική συμβολή των υψηλότερων τιμών του καπνού που παρατηρήθηκε το 2009 και το 2010» ανέφερε ο κ. Isarescu στην παρουσίαση της έκθεσης του πληθωρισμού του τρίτου τριμήνου, τη στιγμή που η ρουμανική μαύρη αγορά τσιγάρων αντιπροσώπευε το 24,4% των συνολικών πωλήσεων κατά το Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους, σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας Novel³⁷.

Από την άλλη πλευρά, η Romtelecom, μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες τηλεπικοινωνιών στη Ρουμανία, κατέγραψε λειτουργικές ζημίες 13,9 εκατ. ευρώ κατά το τρίτο τρίμηνο του 2010, με μειωμένα έσοδα κατά 6,5%, σε 181,5 εκατ. ευρώ, λόγω των μέτρων λιτότητας και λόγω της αύξησης της ανεργίας, σύμφωνα με τα δεδομένα της οικονομικής έκθεσης του ΟΤΕ που είναι ο πλειοψηφικός μέτοχος της εταιρίας. Βέβαια, η Romtelecom κατέγραψε έσοδα 194,2 εκατ. ευρώ και λειτουργικά κέρδη 8 εκατ. ευρώ, σε παρόμοια περίοδο του περασμένου έτους. «Δεδομένης της μείωσης των καταναλωτικών δαπανών, λόγω των περικοπών των μισθών των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα και της αύξησης του ΦΠΑ, η Romtelecom κατέγραψε αναμενόμενα αποτελέσματα, υπό αυτές τις δυσμενείς συνθήκες, σημειώνοντας μείωση των εσόδων της κατά 6,5% το τρίτο τρίμηνο του 2010, έναντι της αντίστοιχης περσινής περιόδου», όπως δήλωσε ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας, Γιώργος Ιωαννίδης³⁸.

Ενέργεια

Μια από τις λίγες επιχειρήσεις φυσικού αερίου που εξακολουθούν να ελέγχονται από το ρουμανικό κράτος, που κατέχει ηγετική θέση μεταξύ των παικτών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, είναι η Romgaz, της οποίας η αποδοτικότητα (κέρδη / κύκλο εργασιών) είναι ανώτερη από εκείνη των ιδιωτικοποιημένων επιχειρήσεων, όπως της Petrom, ή της Distrigaz παλαιότερα. Οι επιχειρήσεις ενέργειας δεν έχουν εξίσου καλά επιχειρηματικά αποτελέσματα, με τις κρατικές εταιρείες, που κυριαρχούν στον τομέα. Η πιο κερδοφόρα πάντως εταιρεία ενέργειας στη Ρουμανία είναι η Nuclearelectrica, σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία του 2009, με την

<http://www.balkans.com/gr>

³⁷ 05/11/2010. «Ρουμανία: Η αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης καπνού θα ενισχύσει το λαθρεμπόριο, σύμφωνα με το διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁸ 08/11/2010. «Ρουμανία: Αναμενόμενα τα αρνητικά αποτελέσματα που κατέγραψε φέτος η Romtelecom, δεδομένων των μέτρων λιτότητας και της γενικότερης ύφεσης», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

εταιρεία να κατατάσσεται πέμπτη στην περιοχή, πίσω από τις κρατικές πρωταθλήτριες στη Σλοβενία, την Κροατία και τη Σερβία, οι οποίες τις περισσότερες φορές δεν κατατάσσονται στη λίστα³⁹.

Βέβαια, μια εταιρία ελεγχόμενη από τη MOL και θυγατρική του ομίλου πετρελαίου της Αυστρίας, OMV, τον Αύγουστο και το Σεπτέμβριο του 2010 προσχώρησε στην κλειστή λέσχη των εισαγωγέων φυσικού αερίου, η οποία μέχρι στιγμής αποτελείται από δύο μόνο μέλη, και οι δύο ρωσικές εταιρείες. Έτσι, όταν άρχισε τη λειτουργία του ο αγωγός Arad-Szeged, η MOL Trade Energy, η εταιρία πώλησης φυσικού αερίου του ομίλου πετρελαίου MOL της Ουγγαρίας, καθώς και η EconGas, θυγατρική του ομίλου OMV, με εξειδίκευση στο εμπόριο φυσικού αερίου σε πολλές ευρωπαϊκές αγορές, άρχισαν να μεταφέρουν φυσικό αέριο από την Ουγγαρία στη Ρουμανία, σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις τελευταίες εκθέσεις της Ρουμανικής Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ANRE)⁴⁰.

³⁹ 29/11/2010. «Ρουμανία: Πρώτη στον τομέα της στην Νοτιοανατολική Ευρώπη η κρατική Romgaz», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

⁴⁰ 30/11/2010. «Ρουμανία: Η MOL και η OMV είναι οι νέες εταιρίες εμπορίας φυσικού αερίου, μετά την εκκίνηση λειτουργία του αγωγού Arad-Szeged», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>